

Název

Programy všeobecné dlouhodobé primární prevence SEMIRAMIS z. ú.

Základní informace o programu:

Úroveň provádění:

- Všeobecná

Oblast zaměření:

- Specifické oblasti prevence

Cílová skupina:

- Mladší školní, starší školní

Forma:

- Prezenční, interaktivní

Délka programu:

- 3 vyučovací hodiny 2x za školní rok

Poskytovatel:

- SEMIRAMIS z. ú.

Náročnost programu:

- Středně náročný

Metodická podpora:

- TU je nabízena metodická podpora ze strany realizátora při návazné práci se třídou

Pomůcky:

- Výtvarný materiál, metodické pomůcky a listy

Evaluace:

- Ano – zpětná vazba od žáků i pedagogů

Cena programu:

- Program je realizován dodavatelem, hrazen je realizátor

Popis programu (perex)

Hlavním pilířem poskytovaných služeb jsou tedy tzv. Programy všeobecné dlouhodobé primární prevence rizikového chování (2 typy) – dále jen Programy VDPP.

Jedná se o dlouhodobé působení na žáky 1. a 2. stupně běžných ZŠ, případně nižšího stupně víceletých gymnázií, které začíná ve čtvrtém nebo v šestém ročníku (dle volby a možností ZŠ) a postupuje s nimi až do ročníku devátého.

Programy jsou určeny vždy pro jednu školní třídu, se kterou se lektoři setkávají zpravidla jednou za školní pololetí – tzn. dvě tříhodinová setkání za jeden školní rok.

Programy VDPP jsou vedeny interaktivní formou s využitím řady psychosociálních her, technik a prvků zážitkové pedagogiky. Programy se zaměřují na rozvíjení jak znalostí, tak dovedností a kompetencí žáků.

PROGRAM VDPP I. (Program všeobecné dlouhodobé primární prevence rizikového chování se zaměřením na návykové látky): Obsahem je dlouhodobá práce s informacemi o nebezpečí NL. Informace jsou zaměřeny na pochopení zdravotních, psychických, sociálních i materiálních škod, které působí.

PROGRAM VDPP II. (Program všeobecné dlouhodobé primární prevence rizikového chování zaměřený na rizikové chování a zdravý životní styl): Tento typ programu je více zaměřen na práci s kolektivem a na zdravou interakci ve skupině, schopnost tolerovat odlišnosti, umění spolupráce a komunikace s ostatními, tedy mimo jiné prevenci šikany. Více se zde dotýkáme témat ostatních forem rizikového chování, jako je např. sociální síť, on-line prostor, rizikové sexuální chování, šikana, kriminalita apod.

Další poskytované služby:

Preventivní servis poskytovaný školám, na kterých se realizují Programy VDPP

- Konzultace a asistence při tvorbě Preventivního programu školy
- Konzultace ohledně získávání finančních prostředků
- Tvorba sítě návazných služeb
- Setkání odborníků
- Kazuistický seminář pro pedagogy

Poradenské služby

- Poradenství dětem a mládeži
- Poradenství pedagogům
- Poradenství rodičům

Tyto služby jsou školám poskytovány nad rámec spolupráce v rámci Programů VDPP jako služby doplňující komplexní pojetí primární prevence na škole.

Východiska programu

Základní východiska projektu tvoří odborné argumenty, se kterými je nutné pracovat, dětem, školám a pedagogům pomáhat a poskytovat odbornou podporu.

V současné stále ještě postcovidové době, době válečného konfliktu na Ukrajině a v době probíhající ekonomické krize, je působení programů primární prevence na základních školách nutnou součástí výchovy a vzdělávání dětí a mládeže. Velmi výrazně jsou narušeny vztahy v třídních kolektivech, děti zažívají různorodé, více či méně podpurné, přístupy ze strany svých rodičů ve vztahu k výše uvedeným tématům. Dochází k masivním projevům individuálních psychických obtíží, které zasahují kolektiv, ve kterém se děti, které potřebují pomoc, nachází. Pedagogové a školy obecně jsou přetížení, vystavení projevům chování, které nikdy nemuseli v tak masivním měřítku řešit. Program primární prevence rizikového chování pomáhá tedy nejenom dětem, které se rizikově nechovají, ale působí také na děti, které potřebují pomoc, jsou metodicky a poradensky k dispozici učitelům, ale také jako poradenská služba rodičům a osobám blízkým.

Cíle programu

Hlavní cíl projektu:

Hlavním cílem je preventivně působit základních školách proti vzniku jakýchkoliv forem rizikového chování. Předat cílovým skupinám takové znalosti, dovednosti a postoje, které pomohou eliminovat projevy rizikového chování ve společnosti a podporují zdravý životní styl.

Dílčí odborné cíle projektu:

- Preventivně působit proti vzniku jakýchkoliv forem rizikového chování (např. zneužívání návykových látek, šikane, agresivně, rizikovému sexuálnímu chování).

- Podávat dětem a mládeži pravdivé a objektivní informace o formách rizikového chování, učit je orientovat se v nich a vést je k vytváření odpovědného postoje vůči nim.
- Pravdivě a objektivně informovat pedagogy, rodiče i širokou veřejnost o formách a důsledcích rizikového chování a snažit se u nich odbourávat stále přetrvávající mýty.
- Naučit děti a mládež sociálním dovednostem.
- Podporovat zdravé sebevědomí, sebedůvěru, individualitu.
- Podporovat bezpečné a zdravé prostředí.

Cílová skupina

- **Žáci ZŠ (od 4. do 9. tříd).**
- Mladší školní věk (6 – 12 let), starší školní věk (12 – 15 let), mládež (15 - 18 let).
- Nezasažená populace bez výrazné zdravotně - sociální zátěže.
- **Pedagogové (třídní učitelé, školní metodici prevence, ředitelé škol a ostatní členové pedagogického sboru).**
- Mladí dospělí (18 – 26 let), dospělá populace (nad 26 let).
- Nezasažená populace bez výrazné zdravotně - sociální zátěže.

Primární cílová skupina

- Žáci 1. a 2. stupně běžných základních škol a žáci nižších stupňů víceletých gymnázií.
- Třídní učitelé.
- Školní metodici prevence.

Sekundární cílová skupina

- Ředitelé škol.
- Rodiče žáků.
- Odborná i laická veřejnost.

Časová struktura

Základní koncept obou typů Programů VDPP jsou dvě tříhodinová setkání pro jednu školní třídu za jeden školní rok.

Obsah programu

Programy DPP jsou součástí komplexu služeb Centra PP, potažmo SEMIRAMIS z. ú.

V současné době Centrum PP nabízí 2 typy Programů VDPP, které mohou začínat ve 4. nebo 6. ročníku (viz výše).

Náplň jednotlivých bloků pro 4. a 5. ročníky je shodná pro oba typy Programů VDPP. Byla vytvořena na základě zpětných vazeb od školních metodiků prevence a je následující:

- 4. ročník - obě setkání jsou zaměřena na prevenci šikany.
- 5. ročník - první setkání je zaměřeno na prevenci netolismu, druhé na prevenci šikany.

Náplň dalších bloků pro 6. – 9. ročník se u Programů VDPP I. a VDPP II. liší.

Program VDPP I.:

První setkání 6. ročníku je zaměřeno na prevenci šikany. Od druhého setkání v 6. ročníku je hlavní pozornost věnována prevenci užívání návykových látek, závislostního chování.

Program VDPP I. pracuje také s ostatními typy rizikového chování, které se k této problematice buď pojí, nebo jí předchází např. práce s agresivitou v kolektivu, intolerancí apod. Program VDPP I. se v devátém ročníku věnuje také problematice rizikového chování spojeného s partnerstvím a sexualitou. Pevně stanovená tematická struktura pro každé setkání je popsána v odborném manuálu. Lektoři mají, po konzultaci třídním učitelem, popř. školním metodikem prevence, možnost upravit téma dle aktuálních potřeb třídy.

Program VDPP II.:

První část Programu VDPP II. (4. – 7. ročník, případně 6. - 7. ročník) má pevně stanovenou tematickou strukturu. Lektori mají, po konzultaci třídním učitelem, popř. školním metodikem prevence, možnost upravit téma dle aktuálních potřeb třídy. Témata v druhé části Programu VDPP II. (8. a 9. ročník) jsou již na volbě samotných žáků, třídního učitele, popř. školního metodika prevence. V 6. a 7. ročníku je hlavní pozornost věnována prevenci šikany. V 8. a 9. ročníku je náplň setkání na volbě cílové skupiny. V nabídce je celkem 10 tematických bloků, které jsou zaměřeny na různé formy rizikového chování (netolismus, patologické hráčství; poruchy příjmu potravy; intolerance, rasismus, xenofobie; rizikové sexuální chování; rizikové sporty apod.).

Personální nároky

Program je veden odbornými lektory, jejichž příprava odpovídá středně pokročilým pracovníkům v prevenci.

Návazná práce s kolektivem vyžaduje od třídního pedagoga znalosti a dovednosti potřebné pro efektivní realizaci třídnických hodin.

Kontraindikace (omezení)

Program není vhodný do kolektivů, kde již dochází k rizikovému chování.

Evaluace

Program VDPP II. disponuje evaluací všech setkání.

Vždy na konci každého setkání je sbírání zpětná vazba na program od žáků a TU, ŠMP je na zpětnou vazbu dotazován alespoň 2x ročně na odborném setkání. Získané podněty slouží k pravidelné revizi programů.

Materiální požadavky

Běžný výtvarný materiál, metodické pomůcky

Prostorové požadavky

Program probíhá zpravidla ve kmenové třídě daného kolektivu. Podmínkou je učebna s volně stojícími židlemi – během programu odborní lektori pracují se třídou v komunitním kruhu.

Požadavky na supervizi

Tým odborných lektorů je pravidelně supervidován.

Externí odborná supervize je také doporučována TU a ŠMP zapojených tříd/škol.

Ověření efektivity programu

Program neprošel evaluací dopadu.

Návaznosti / vhodné kombinace

Na komplexní program VDPP je vhodné navázat následnou prací TU s kolektivem dle doporučení od odborných lektorů.

Formy podpory

Všem školám zapojeným do preventivního programu jsou k dispozici preventivní servis i poradenské služby SEMIRAMIS (viz výše).

Realizátor – přímý kontakt na organizaci a zodpovědnou osobu za vzdělávání v programu

SEMIRAMIS z. ú.

Dlabačova 2208,

288 02 Nymburk

kontaktní osoba: Lenka Dokládlová Bednářová (lenka.bednarova@os-semiramis.cz)